

PATVIRTINTA
Kelmės „Kražantės“ progimnazijos
direktoriaus 2023 m. rugsėjo 22 d.
įsakymu Nr. D-87

KELMĖS „KRAŽANTĖS“ PROGIMNAZIJO 5–8 KLASIŲ MOKINIŲ SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMO TVARKA

I SKYRIUS BENDROSIO S NUOSTATOS

1. Kelmės „Kražantės“ progimnazijos (toliau – Progimnazija) 5–8 klasių mokinių socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tvarka (toliau – Tvarka) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. V-586 patvirtintais 2023–2024 ir 2024–2025 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendraisiais ugdymo planais ir įsakymo priedu Nr. 9 „Socialinės-pilietinės veiklos organizavimas“.

2. Ugdymas pagal bendrąsias programas turi padėti mokiniams išsiugdyti komunikavimo, kultūrinę, kūrybiškumo, pažinimo, pilietiškumo, skaitmeninę, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos kompetencijas. Socialinė-pilietinė veikla taip pat prisideda prie bendrosiose programose numatytų kompetencijų ugdymo ir padeda mokiniams praktiškai taikyti įgytas žinias ir gebėjimus bei demonstruoti vertybines nuostatas ir sudaro galimybes pažvelgti į dalykus iš įvairių perspektyvų, ypač pritaikant, išplečiant ir aktualizuojant įgytas žinias gyvenimiškose situacijose.

II SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Socialinės-pilietinės veiklos tikslas – skatinti mokinius aktyviu dalyvavimu prisidėti sprendžiant aktualias socialines problemas bendruomeniniame ir visuomeniniame gyvenime ir, reflektuojant savo patirtį, ugdyti pilietiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos bei kitas kompetencijas.

4. Socialinės-pilietinės veiklos uždaviniai:

4.1. skatinti mokinių visapusišką asmenybės brandą ir dalyvavimu grįstą mokymąsi;

4.2. padėti įsisąmoninti kiekvieno asmens atsakomybę kuriant savo asmeninę, vietos bendruomenės ir platesnės visuomenės gerovę bei paskatinti mokinius ieškoti pozityvių saviraiškos būdų;

4.3. skatinti mokinius apgalvoti savo patirtis, ugdyti savistabos įgūdžius, gebėjimą kritiškai įsivertinti savo priimtų sprendimų pagrįstumą ir pridėtinę vertę sau patiems ir bendruomenei, kuriai mokiniai priklauso.

III SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TURINYS

5. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis, atliekama laisvu nuo pamokų metu ir pasirenkama vadovaujantis šiais principais:

5.1. prasmingumo. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie mokinio saviraiškos, asmeninių tikslų įgyvendinimo, pasirinktos veiklos, padeda atrasti jam asmeniškai prasmingą veiklą bei skatina jį orientuotis į ne tik į rezultatą, bet ir į patį veiklos procesą, mokytis iš savo klaidų ir pasiekimų bei reflektuoti apie įvairių patirčių naudą. Mokiniai gali įsitraukti į įvairių nevyriausybinių organizacijų veiklą ir prisidėti prie jiems rūpimų problemų sprendimo, pvz., visuomenės sąmoningumo didinimo klimato kaitos klausimais, gyvūnų apsaugos, pažeidžiamų asmenų grupių teisių užtikrinimo klausimais ir pan.;

5.2. asmeninio tobulėjimo. Socialinė-pilietinė veikla pasirenkama atliepian mokinio interesus ir pomėgius. Socialinė-pilietinė veikla nėra savitikslių, ji turi padėti mokiniams tobulėti, plėsti savo pažinimo ribas, išbandyti save atliekant naujus vaidmenis, patirti naujus kontekstus. Idealu, jei mokiniai savo stiprybes ir talentus gali pritaikyti naujame kontekste, ir tai sudaro sąlygas mokiniams įsivertinti savo stiprybes ir numatyti galimas tolesnio mokymosi trajektorijas. Skatinamas mokinių dalyvavimas ir jų pagalba organizuojant įvairias parodas, koncertus, sporto turnyrus, kitus renginius įvairiose socialinės globos institucijose, ligoninėse, telkiant bendruomenės konkrečiam tikslui siekti arba pagalbos teikimas jaunesnio amžiaus mokiniams mokantis, taip pat neformaliojo vaikų švietimo ir užimtumo veiklų organizavimas dienos centrus lankantiems vaikams, mokymosi sunkumų turintiems vaikams, savanorystė ikimokyklinio ugdymo įstaigose, mokymas, konsultavimas, paskaitos vedimas, pranešimų skaitymas arba kitos panašios veiklos;

5.3. socialinio teisingumo. Mokinys turi suvokti, kad jis yra didesnės bendruomenės ir visuomenės narys ir kad nuo kiekvieno asmeninio indėlio priklauso visuomenės gerovė. Visuomenės gerovė užtikrinama, kai visoms asmenų grupėms sudaroma galimybė lygiavertiškai dalyvauti socialiniame gyvenime. Mokinių indėlis, net ir pats mažiausias, užtikrinant šias galimybes yra neįkainojama pagalba valstybei ir visiems žmonėms. Todėl mokiniai galėtų būti skatinami savanoriauti teikiant pagalbą savarankiškai arba per įvairias nevyriausybines organizacijas, teikiančias pagalbą stokojantiems, neįgaliems, vienišiams ir pagyvenusiems asmenims ir kitiems mokinių artimoje aplinkoje gyvenantiems ir sunkumų patiriantiems žmonėms ir kt.;

5.4. dalyvavimo. Socialinė-pilietinė veikla turi padėti mokiniui suprasti, kad demokratinės visuomenės grįstos jų piliečių įsitraukimu ir dalyvavimu sprendžiant visuomenei aktualius klausimus ir kad kolektyvinėmis pastangomis galima pasiekti daugiau nei veikiant individualiai. Todėl mokiniai turi būti skatinami atlikti veiklas ne tik individualiai, bet ir dalyvaudami bendrose veiklose, kurių metu jie mokytųsi pažinti vieni kitus, išklausti skirtingas nuomones, ieškoti sutarimo, argumentuoti

nuomones, atlikti įvairius socialinius vaidmenis, dalintis, bendradarbiauti ir padėti vieni kitiems. Galimos įvairios mokinių grupių arba klasių iniciatyvos, siekiant spręsti vietos bendruomenei aktualius klausimus, pvz., organizuoti pilietines iniciatyvas ir/ar jose dalyvauti, taip pat dalyvauti kraštotyrinėje, ekologinėje veikloje, domėtis aplinkosaugine veikla, dalyvauti ekspedicijose, žygiuose, nagrinėti istorinius šaltinius ir kt.

IV SKYRIUS

SOCIALINĖS-PILIETINĖS VEIKLOS ĮGYVENDINIMAS

6. Socialinei-pilietinei veiklai skirtas minimalus privalomas valandų skaičius yra numatytas Bendruosiuose ugdymo planuose ir Progimnazijos ugdymo plane.

7. Socialinės-pilietinės veiklos laikas nėra įskaičiuojamas į mokinio mokymosi krūvį, tai laisvu nuo pamokų metu vykdoma veikla.

8. Už socialinės-pilietinės veiklos koordinavimą atsakingas klasės auklėtojas.

9. Socialinė-pilietinė veikla vykdoma cikliška: mokinys apmąsto savo mokymosi patirtį ir priima sprendimą, į kokias socialines-pilietines veiklas norėtų įsitraukti, kaip dalyvavimas šiose veiklose padėtų jam augti ir tobulėti. Mokinys planuoja savo veiklas padedamas klasės auklėtojo.

10. Klasės auklėtojas mokslo metų pradžioje mokinius supažindina su reikalavimais atliekant socialinę-pilietinę veiklą ir atsiskaitymo tvarka.

11. Klasės auklėtojas konsultuoja mokinius dėl socialinės-pilietinės veiklos vykdymo, nuolat domisi, kaip sekasi mokiniams, o prireikus siūlo pagalbą. Klasės auklėtojas su kiekvienu mokiniu ne mažiau nei 2 kartus per mokslo metus organizuoja individualius ugdomuosius pokalbius apie jo patirtis atliekant socialines-pilietines veiklas.

12. Mokinių pareigos atliekant socialinę-pilietinę veiklą:

12.1. pateikti siūlymus dėl galimos socialinės-pilietinės veiklos pobūdžio ir turinio;

12.2. aptarti savo pasiūlytas veiklas ir užduotis su klasės auklėtoju bei atsižvelgti į teikiamus siūlymus;

12.3. atsakingai vykdyti suplanuotas užduotis;

12.4. apmąstyti savo patirtį ir prireikus koreguoti socialinės-pilietinės veiklos pobūdį, užduotis ir kt.;

12.5. kaupti savo socialinės-pilietinės veiklos įrodymus ir pateikti klasės auklėtojui (priedas Nr. 1).

13. Progimnazijos vadovas:

13.1. skiria klasės auklėtoją, atsakingą už socialinės-pilietinės veiklos organizavimą ugdomoje klasėje;

13.2. sudaro sąlygas mokiniams naudotis Progimnazijos infrastruktūra atliekant socialines-pilietines veiklas.

14. Klasės auklėtojo pareigos:

14.1. paaiškinti auklėtiniams socialinės-pilietinės veiklos prasmę, reikalavimus, Progimnazijos prioritetus ir pateikti gerųjų socialinės-pilietinės veiklos atlikimo pavyzdžius (priedas Nr. 2);

14.2. padėti mokiniams pasirinkti socialines-pilietines veiklas ir suprasti, kaip jų patirtis jas atliekant prisidės prie mokinių asmeninio augimo;

14.3. pagal galimybes stebėti, kaip mokiniams sekasi atlikti nusimatytas užduotis;

14.4. pastebėjus, kad mokiniams kyla sunkumų, kviešti mokinius pokalbiui ir teikti reikiamą pagalbą, atsižvelgiant į mokinių amžių ir kontekstą;

14.5. jei socialinė-pilietinė veikla atliekama už mokyklos ribų, palaikyti ryšį su organizacijų atstovais, domėtis, kaip sekasi mokiniams;

14.6. teikti grįžtamąjį ryšį mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) apie socialinės-pilietinės veiklos rezultatus;

14.7. el. dienyne pildyti mokinio atliktas socialinės-pilietinės veiklos valandas.

15. Socialinės-pilietinės veiklos vertinimo rezultatas fiksuojamas pusmečių ir mokslo metų pabaigoje įrašų „įskaityta“ („įsk“) arba „neįskaityta“ („neįsk“), nurodant veikloms įgyvendinti panaudotą valandų skaičių:

15.1. jei mokinys per pusmetį surenka 5 ir daugiau socialinės-pilietinės veiklos valandas, pusmečio įvertinimas fiksuojamas „įskaityta“ („įsk“);

15.2. jei mokslo metų pabaigoje mokinys nesurenka visų reikiamų socialinės-pilietinės veiklos valandų, metinis įvertinimas fiksuojamas „neįskaityta“ („neįsk“).

16. Mokiniams, negavusiems įskaityto socialinės-pilietinės veiklos metinio įvertinimo, skiriama papildomo laiko išsikelti naujus ar patikslinti išsikeltus tikslus ir juos pasiekti.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Kelmės „Kražantės“ progimnazijos 5–8 klasių mokinių socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tvarka tvirtinama Progimnazijos direktoriaus įsakymu.

18. Tvarka skelbiama Progimnazijos interneto svetainėje www.krazante.kelme.lm.lt.

19. Tvarkos priežiūrą vykdo Progimnazijos administracija.

20. Tvarka gali būti keičiama, naikinama ar jos galiojimas stabdomas, pasikeitus galiojantiems LR teisės aktams Progimnazijos direktoriaus įsakymu.

[illegible]

Socialinės-pilietinės veiklos pavyzdžiai

Kryptis	Veiklos
Darbinė veikla	1. Pagalba puošiant Progimnaziją (apipavidalinant jos erdves, organizuojant parodas ir kt.). 2. Pagalba klasės auklėtojui ar dalykų mokytojui (tvarkant kabinetą, metodines priemones, inventorių ir kt.). 3. Progimnazijos bibliotekos, klasių tvarkymas.
Ekologinė veikla	1. Dalyvavimas Progimnazijos, miesto, šalies ekologinėse akcijose (pvz.: „Darom“, „Išvalykime Kražantės pakrantes“ ir kt.). 2. Gamtosauginė veikla (dalyvavimas įvairiose gamtosauginėse akcijose, renginiuose, veiklose, jų organizavimas). 3. Pagalba tvarkant miesto, rajono aplinkas (pvz.: Progimnazijos teritoriją, lankytinas vietas, kapines ir kt.).
Projektinė veikla	1. Dalyvavimas pilietinio ugdymo, prevenciniuose, socialiniuose, karjeros ugdymo projektuose, renginiuose, minėjimuose. 2. Veikla Progimnazijos savivaldos institucijose (mokinių parlamentas, Progimnazijos taryba, klasių seniūnai ir kt.). 3. Progimnazijos renginių organizavimas ir jų vedimas, parodų rengimas. 4. Pagalba organizuojant Progimnazijoje apklausas, tyrimus ir juos apibendrinant.
Socialinė veikla	1. Pagalba draugui atliekant namų darbus (turinčiam mokymosi sunkumų). 2. Socialinių reklamų rengimas, leidyba (sienlaikraščio, plakatų, vaizdo klipų, skrajučių ir kt.). 3. Protų mūšio jaunesnių klasių mokiniams aktualia tema organizavimas. 4. Dalyvavimas gerumo, labdaros akcijose (pvz.: „Maisto bankas“, „Saldžioji pertrauka“, „Solidarumo bėgimas“, „Duok leteną“ ir kt.). 5. Savanorystė vaikų dienos centruose, pailgintos dienos (popamokinės veiklos) grupėse. 6. Savanorystė įvairiose įstaigose (ligoninėje, teatre, bibliotekoje ir kt.). 7. Savanorystė jaunimo organizacijose.
Kita veikla	1. Pagalba organizuojant Progimnazijos renginius. 2. Pagalba klasės auklėtojui, kitiems mokytojams, atliekant darbus, susijusius su IKT. 3. Budėjimas Progimnazijoje pertraukų metu. 4. Atstovavimas Progimnazijai visuomeninėje veikloje (dalyvavimas olimpiadose, miesto kultūriniuose, sporto renginiuose, koncertinėse ir kitose programose). 5. Perskaitytų knygų pristatymo parengimas ir jo pristatymas klasės valandėlėje. 6. Aktyviųjų pertraukų organizavimas (pvz.: sukurti šokius ir pakviesti visus šokti, sugalvoti fizinio aktyvumo pratimus ir pravesti mankštą). 7. Pagalba seneliams, neįgaliesiems, vaikų globos namuose. 8. Pagalba gyvūnų globos organizacijose. 9. Pagalba vienišam ar pagyvenusiam kaimynui atliekant namų ruošos darbus, nuperkant maisto produktų ar pavedžiodami jo augintinį.